

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Dr. Gidófalvy István emléke.

Megnyitó beszéd.

A kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete 25 éves jubileuma alkalmával.

Most, amidőn hétköznapjaink munkájában egy pillanatra megállunk, hogy visszatekintsünk arra az utra, melyet idáig megtettünk és amelyről hálás önérzettel állapíthatjuk meg, hogy a lassu, de egyenletes haladásnak utja volt és

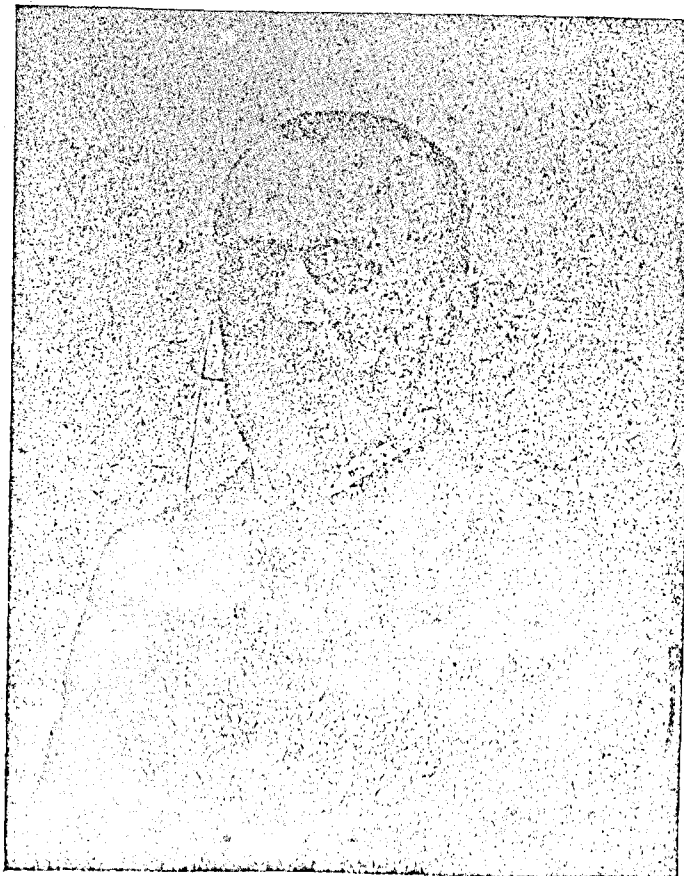
a segítő felebaráti szeretetnek nemes bizonyosságait tárja fel; visszaemlékezésünk pillanatában lehetetlen nem gondolnunk elsősorban arra a kiváló férfiúra, aki Szövetkezetünket ezen az uton elindította, lehetetlen kegyeletes hálával fel nem idézni Szövetkezetünk megalkotójának, a szövetkezeti eszme lelkes apostolának dr. Gidófalvy Istvánnak emlékezetét. Engedjék meg, hogy ezt meggyem én is s pár halvány vonással idézni próbáljam alapítónk életének, munkásságának vezérlő gondolatait.

Dr. Gidófalvy Istvánnak alakja mindig úgy áll előttem, amint akkor, amikor a Hitelszövetkezetek 1911-es jubiláris gyűlést tartottak, Kolozsvárt a ref. teológia disztermében bol-

dog, felragyogó arccal, igazán szívből jövő, szívekbe kapó önzetlenséggel beszélt a jótétemény áldásáról. Azt fejtegette, hogy mi lenne a világból, mi lenne a mi szegény megpróbáltatott népünkben, ha egy napon minden öntudatos

férfi és nő arra az elhatározásra jutna, hogy minden napon egyetlen egy, bármily kicsiny, de tehetségéhez mérten őszinte szívből fakadt jóindulattal áldoz az igazi felebaráti szeretet eszméjének! — Gondolják el mi lenne

népünkben, ha minden napon ezer és ezer kéz emelkedne fel a sebek kötözésére, a könnyek letörlésére, az elesettek felemelésére? Bizony mi lenne a világból, a mi népünkben? Egészen bizonyos, hogy ebben a múlt világban az örökkévaló Istennek s a benne való élet szépségének és örömeinek áldása ragyogna fel. — Én úgy éreztem akkor is, ma is azt vallom, hogy Gidófalvy István ennek a fogadalmas elhatározásnak, a jótett nemes szívü harcosának igazi megtestesülése. Háza és szíve szüntelen tárva minden megkereső előtt. Ma az Anyák iskoláját rendezim meg, hogy népének egy gazdagabb aratást ígérő tavaszt biztosítson, holnap a szegény tanulók segít-

Dr. Gidófalvy István.

lyezése érdekében emeli fel szavát. Itt a kisiparosok támogatása érdekében tárgyal, amott szervez egy gazda napot a földmivestársadalom egyesítése, kulturális elmélyítése érdekében. Örök és lázás nyugtalanságával megtestesülése az igazi, vérbeli erdélyi magyar embernek, akit báró Bánffy Dezső egykor így jellemzett: „ott van mindenütt, beleszól mindenbe, akar mindig és nem lankad soha.” Ha valamikor, akkor ma százszoros szükség van arra, hogy a Gidófalvy István nemes emlékét felújítva, az Ő szelleme által új és új szolgálatra, munkára indítsuk fel szívünket. *Különösen arra van szükség, hogy a szövetségi egységben lévő erő értéket a Gidófalvy példaadása szerint fejlesszük, öntudatosítsuk s jövőnk megalapozásának szolgálatába állítsuk.*

Egészen kétségtelen, hogy Gidófalvy István minden fáradozásának, köztevékenységének egységbe folyó ideálja a felebaráti szeretet, a legnemesebb értelemben felfogott humanizmus volt. A felebaráti szeretet gyakorlásának legcélravezetőbb eszközéül azonban a Szövetkezeteket tekintette s az igazi segítség útját abban jelölte meg, hogy a szétzúrt kis tőke erőket összefogni s egymás ereje által a gyengéket felemelni tanítsuk. Teljes meggyőződéssel vallotta, hogy csak az önszegélynek e szervezett ereje tudja kiragadni kis existenciánkat az anyagi és erkölcsi nyomorúságból, kulturális elmaradottságtól. E meggyőződés állította őt a szövetségi eszme szolgálatába és indította olyan rajongó lelkesedéstől hevitett munkásságra, mely végül is megtudta nyerni az eszmének Erdély széles rétegeit, úgy, hogy 25 évi kitaró, soha nem csüggedő munkásságának eredményeképpen 1911-ben 400 Hitelszövetkezet 100 000 családapával tömörült a Gidófalvy István tiszta kezében magasra emelt szövetségi eszme zászlója körül. „A hitelszövetkezeti munkamélyiségét — mondotta egy alkalommal Gidófalvy — a felebaráti

szerepet nyújtja. A szeretet hullámai vízszintesen egyenes irányban terjednek. Ha lefelé gördülnek: szánalmat és részvétet, ha felfelé: hódolatot és tiszteletet fejeznek ki. A Hitelszövetkezetek célja az, hogy a részvétre és a szánalomra szorultak, a felebaráti szeretet sima vonalába emeltessenek fel, azok pedig, akik felfelé hódolattal és tisztelettel szoktak tekinteni, leszálljanak a felebaráti szeretet sima tükrébe. Így egymás mellett egyesült erővel munkálkodva gyarapíthatjuk erőnket.”

Ma különösen éreznünk és tudnunk kell, hogy a hitelszövetkezeti eszme odaadó szolgálata talán az egyedüli út, amelyen népünk egzisztenciális életérdekének kielégítést biztosíthatunk. Ha valamikor, akkor ma éreznünk és tudnunk kell, hogy éppen a szorgalmas, feltörekvő, életrevaló munkás kis existenciák nem tudnak érvényesülni, ha meg nem fogják egymás kezét, össze nem teszik értekeiket, nem szervezkednek céltudatosan egymás védelmére és támogatására. Ma *életkérdés* reánk nézve a szövetségi eszme felkarolása.

Gidófalvy István emlékezetének felidézésével azt óhajtottam elérni, hogy e kérdést közérdeklődésünk homlokterébe állítsuk s az Ő nemes életének példaadását követve, az Ő buzgalmával szolgáljuk az eszmét, mert csak az a lelkes és összetartó szolgálat lehet alapja fejlődésünknek és megmaradásunknak.

Gidófalvy István nem egyszer hangoztatta azon meggyőződését, hogy aki igazi tanítója akar népünknek lenni, annak nemcsak érzésre, gondolkodásra és akaratra kell a magyart tanítania, hanem *egységes érzésre, meggyező gondolkodásra és egyetértő elhatározásra.* — Gidófalvy István ilyen igazi tanítómesterünk volt. Férfi életének áldása vezessen, irányítson továbbra is munkánkban népünk javára, az igazi kulturális haladás előmozdítására.

Vásárhelyi János.

Változott idők és kötelességek

Új helyzetünk kizökkentett eddigi megszokottságainkból, melyekhez — lelt légyen az jó vagy rossz — szívósan ragaszkodtunk. Új helyzetünk új kötelességekkel állít szembe, melyeket ha idejekorán meg nem tanulunk, ha nem alkalmazkodunk és megismerjük fel és nem használjuk ki, akkor szerűen az új lehetőségeket, — amelyek nem kell rajtunk végigszárguldozó szellem is elég ahhoz, hogy pipólábbon álló népet kettétörjön, szétzórjon és a múlt lomtárába helyezzen.

Ha valamikor, úgy most van a legfontosabb idő, hogy levetkőzzük régi magyar nemes közönbösségeit, melyek a kényelem szeretetét és odaálljunk az új népek közé, kik a kultúra művelésére nem kényszerűségnek tekintik, hanem teszik ezt magáért a kultúra szeretetéért, annak fenntartásáért és fejlesztéséért.

Rá kell szálni magunkat a tanulmányok önművelésre! Nekem, neked, nekik, mindenkinek! Minden itt élő magyarnak! A bajokon, reánk zuduló veszedelmeken, a napi élet nyomorán keresztül vergődni csak annak sikerül, aki az életért való küzdelem utvesztőjében tanácsot tud adni magának.

A mindenkire feltétlenül szükséges középfokú ismeretek elsajátítása haszonnal jár. A négy középfokú elvégzése, melyre mindenkinek kötelessége van, intelligens iparos, kereskedő, gazdatársadalmat teremti; viszont a magyar középfokú intézeteink elhanyagolása nézve aggodalommal a sejtelt jövő elé.

Egyik legfontosabb kötelességünk a nyelvtanulás! Kedves magyarok, ne csak egy nyelvet beszélj — hanem zony csak egy embert érsz! Elsősorban a kötelességünk anyanyelvünk megtanulása elsősorban az állam, valamint a nemzet nyelvét elsajátítani, kikkel közvetlen szomszédság révén legszorosabb érintkezést kell fenntartanunk. Mindaddig mi csak tolmács újján érinkező szomszédunkkal, nem is fejlődhetünk ott egyhamar barátságos szomszédviszony.

Ne akarjon továbbá mindegyikünk külön érvényesülni. Bizzunk meg egymásban, de különösen vezetőkünkben, kik nehéz munkájukkal a nyáron csak javát akarják jobb szomszédunknak. Tömören munkájuk állva támogassuk őket, ne akarjunk minden hónapban új pártot, új erkeket, új vezetőséget egy-egy erkehuság kielégítéséért, mert ilyen erkebizony csak a kifelé ható erkegyesgyöngyítését eredményezik.

Fegyelmet tanuljunk végre a testvéreim szász polgártársainktól — a saját egyéniségüket mindig alárendelni a közszükségnek és köz-

irányítóik szava mindig parancs-szerű, melyet minden egyes szász legyelemzetten követ. Csakis így lehet eredményeket elérni, ha a nép egységesen áll képviselői háta mögött.

Intelligencia, értelmesség, nyelvtudás, legyelemzettség! Ha e feltételeken négy szükségesség megvan bennünk, vértünkünk válik, úgy országunknak jó polgárai, fajunknak és népünknek fenntartói leszünk minden időnkben.

Éléd.

Lőrinczi Dénes.

BELPOLITIKA

A csikmegyei választás. A csikmegyei szenátorválasztás határnapja április hó 23. és 24. napjaira van kitűzve. Gyárfás Elemér dr., a Magyar Párt jelöltje a párt helyi és szomszédmegyei tagozatainak vezérembereivel már a kerületben van s intézi a szervezési munkát. A jelölés megtörtént s a Gyárfás jelölését a választási bizottság nagy küzdelem után elfogadta. A kerület két nagyobb városában: Gyergyószentmiklóson és Csíkszeredán április hó 20. napján tartja Gyárfás Elemér programmbeszédét. E gyűléseken a párt központi vezetősége is megjelenik Ugron Iván pártelnök vezetésével.

A hangulat a kerületekben lelkes, a székely választók tömegei megható módon fejezték ki rokonszenvüket és bizalmukat a magyarság jelöltje iránt, s a győzelem biztos, ha a választási eljárás tisztá és igazságos lesz, mert azazal a kerület minden magyar választója tisztában van, hogy a Gyárfás Elemér megválasztása becsület kérdése s valamennyien hívek is maradnak a magyar becsülethez.

A községi iskolák kérdése. A székelyföldön, különösen Marostordamében egyre másra építeti a közigazgatási hatóság a községek lakosaival új állami iskolákat. Nem számít, hogy a községben van már iskola — ha több is — melyet a nép áldozatkészsége tart fenn, adózni kell a szükséges állami iskolákra is. Még pedig egy összegben. Minden holdnyi birtokos iskolaeépítési adóval van megterhelve s ezt egy évre vissza, egy évre előre, összesen tehát 3 évre rövíti. Ezenkívül adóznak a beltelkeknek is a munkát is kell tenni a népnek. A súlyos és felesleges megterhelés az amúgy is nehéz helyzetben élő lakosságnak arra indította a Magyar Párt vezetőségét, hogy tagozatai útján sürgősen pontos adatokat gyűjtsen a megterhelés vádjáról és a megterhelésről. Ez adatok beérkezése után a Magyar Párt meg fogja tenni a szükséges lépéseket az igazságtalan megterhelés megszüntetése végett.

Nem harcolunk mi az iskolák ellen. Tudjuk, mert a magunk élete is ezt bizonyítja, hogy iskola nélkül nincs műveltség és műveltség nélkül nincs nemzeti élet. De igen azért, mert ezt tudva súlyos áldozatokkal fentartjuk a magunk hitvallásos iskoláit, nem igazságos, de a törvény rendelkezései alapján sem helytálló, hogy a mi érdekünket közvetlenül nem szolgáló iskolákat a mi súlyos megterhelésünkkel építsék fel. A Magyar Párt csak kötelességét teljesíti, mikor ezt az igazságtalanságot orvosolni igyekszik.

Csucsá és a Habsburgok. Ezt a két egymástól nagyon messze eső nevet egy nagy bukaresti ujság, az „Adeverul” házastotta össze. Nem kevesebbet állít az „Adeverul”, minthogy a Magyar Párt abban is megegyezett Goga Oktávián-nal, hogy az Averescu-kormány nem fogja ellenezni a Habsburgok visszatérését Magyarország trónjára. A jó ujságnak kissé igen élénk képzelőtehetsége van, mert bizonyos, hogy ilyen külügyi természetű kérdés szóba sem került a csucsai tárgyalásokon.

Amerikai adósságaink. Hír szerint az amerikai Egyesült Államok kormánya erélyes jegyzéket intézett Duca külügyminiszterhez, amelyben kifogásolja Romániának azt az eljárását, hogy Amerikával szemben fennálló adósságait egyáltalán nem törleszti. Bukaresti politikai körök információja szerint Duca erre a tiltakozó jegyzékre csak a román husvéti ünnepek után fog felelni. Az Aurora hangsúlyozza, hogy a helyzet a két állam között a végletekig feszült és számolni kell a diplomáciai viszony megszakításával is. Valószínűleg ez az egyik oka a lej ujjabb nagymérvű esésének, ami már is érezteti súlyos kihatását a gazdasági életre.

KÜLFÖLD

A franciakormányválság. A Herriot kormány beadta lemondását, mert a szenátus 156 szavazattal 132 ellen elutasította a kormány pénzügyi politikáját helyeslő bizalmi javaslatot. Az új kormány megalakítására Briand volt miniszterelnök és Painlevé képviselőházi elnök kaptak megbízást Doumergue köztársasági elnöktől. A Briand kormányalakítási kísérlete azonban megbukott a szociálisták ellenállásán. Ezért Painlevé alakítja meg az új kormányt, melynek Briandon és Herrioton kívül Cailloux is tagja lenne. A Cailloux bevonása azért különös jelentőségű, mert a francia szociálistáknak ezt a kiváló vezérét hosszú ideig kiszorította a politikai életről egy hazaárulási per, amit a Poincaré-kormány indított ellene. Számításba vétele most is felizgatta a túlzó nacionalistákat, mert hír szerint merényletet terveztek ellene. Ő különben egyike Franciaország legkiválóbb pénzügyi embereinek, kitől a súlyos frank értékek emelését várják. Ebből a célból valószínűleg mégis csak emelni fogják a bankjegy forgalmat, 4 milliárd franknyi új bankjegy kibocsátásával.

Hindenburg elnöksége. A kiváló hadvezér elnökké jelölése nagy és érthető izgalmat keltett Angliában, Franciaországban, sőt a Németország iránt legbarátságosabb érzésű Amerikában is. Az izgalomnak főként az az oka, mert attól tartanak, hogy Hindenburg tulajdonképpen a Vilmos császár visszavételének előkészítésére vállalja az elnökséget. Ezt az aggodalmat maga Hindenburg cáfolta meg, aki kijelentette, nem foglalkozik a császárság visszaállításával, mert tudja, hogy ilyen tervet nem lehet végrehajtani.

Király harca a kommunistákkal. Bulgáriában igen magas fokra hágott a kommunista izgatás, melyet gyakori merényletek is súlyosbbitanak. Legutóbb a királyt is megtámadták, olyan körülmények között, aminőkre a betyár világ elmúlása óta nem volt példa. Boris király vidéki kirándulást tett Ilceev természettudóssal Orchanieba. Visszajövet a királyon kívül Ilceev, Dometrió lovaskapitány, egy udvari vadász és a sofför ültek az autón. Az autó után egy nagyobb autóbusz haladt. Egy fordulónál hirtelen az országútnak mindkét oldaláról fegyverlövéllel fogadták az autót s az első lövések megsebesítették a soffört és megölték az udvari vadászt. A király azonnal megragadta a kormányt, ami a megsebesített sofför utolsó kézmozdulatával erősen elkanyarított, belékezett. A király már nem tudta megakadályozni, hogy az

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkeje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Dézen, Újcsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált Intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Beribeket elfogad, váltókat leszámlit, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

HIREK

autó egy utszéli fatörzshöz ne vágódjon s a következő pillanatban valamennyien kirepültek a kocsiból. Az autó teljesen összetört. A király és kísérei előkapták revolvereiket és gyorsan felvették a harcot. Maga a király is egymásután gyorsan többször lőtt a támadókra, akik megölték és kirabolták Ilcevet.

Időközben odaérkezett az autóbusz. Az autóbusz utasai is revolverekkel siettek a király segítségére. A harc sokáig tartott. A király az autóbuszon visszahajtatott Orchaniebe s a kaszárnyából harminc főnyi karhatalmi csapatot ültetett az autóbuszra, amivel a rablók üldözését megkezdették. Amíg az autóbusz az őrséggel visszaérkezett, az alatt a támadó banditák elmenekültek.

A király sértelesen tért vissza Szófiába, hol bátor magaviselete miatt nagy ünneplésben volt része.

A belga választások után. Az új belga kormány megalakítására Vandervelde szociálista vezér kapott megbízást. Tiszta szociálista kormányt akart alakítani, de ez nem sikerült, mert amint megirtuk már, nincs többsége. Most azon fáradozik, hogy koalíciót létesítsen.

Izgalom Lengyelországban. Lengyelországban nagy izgatottságot okoztak azok a megisméltődött angol nyilatkozatok, melyek szükségesnek mondták egyes, ma Lengyelországhoz tartozó területeknek Németországhoz való visszacsatolását. Ezt az izgalmat még fokozta az, hogy lengyel értesülések szerint Németország a lengyel határ mentén bármely pillanatban mozgósíthat. Ez a helyzet annak kijelentésére indított lengyel államférfiakat, hogy Lengyelország fegyverrel is megvédi határait.

Bomlás a magyarországi szociálista pártban. A magyarországi szociáldemokrata pártnak egy jelentékeny része régóta elégedetlen a pártvezetőséggel; ezért kivált a páriból és nemzeti alapon új pártot alakított. Tehát már a magyar munkások jelentékeny része is nyíltan a nemzeti eszme mellé állott, ami különben sehogy sem ellentétes a munkásérdekkel.

A dunai államok gazdasági szövetsége. A népszövetség a dunai államok gazdasági együttműködésének megteremtésére konferenciát készít elő Románia, Csehszlovákia, Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia és Lengyelország részvételével. Egy másik ezzel összeköttetésben levő konferencia az utlevél- és vizum-kényszer eltörlésére vonatkozik. Nagyon elérkezett már az ideje a gazdasági és egyéb érintkezés szélesebb alapra helyezett felvételének. Csak ezen az uton lehet az általános gazdasági válságon segíteni és szilárdabbá, biztosabbá és — olcsóbbá tenni az életet.

Majláth püspök biboros lesz. Az erdélyi sajtót az az érdekes hír járta be az elmúlt napokban, hogy a pápa Őszentsége legközelebb biborossá fogja avatni Majláth püspököt. A hír felekezeti különbség nélkül igaz és osztiatlan örömet keltett az egész magyarság körében. Majláth püspök, az életszentség ritka példája, az ifjúság atyai barátja és gyámola; mindnyájunk szívéhez nőtt, s így minden megérdemelt kitüntetés, ami őt éri, mindnyájunknak igaz öröm. Fokozza ezt az érzést az a tudat is, hogy a szentatya részéről így megnyilvánuló elismerés egyben az erdélyi magyarság iránt való figyelmet és megbecsülést is jelentené. Adja Isten, hogy a hírből valóság legyen!

Matuzsálemek országa. A keletporoszországi Frieslandból írják: Némrégén hír járta be a német lapokat, hogy a Keleti-tenger partján lévő Ditzum községben Bruhnsné asszony bámulatos friss egészségben érte meg a 104-ik életévet. Keletporoszországnak ez a tengerparti vidéke már ősidők óta az öreg emberek országa volt és halálózási statisztikája is lényegesen kedvezőbb, mint a többi országokban, noha ez a tengerparti klíma nem épen csábító, sőt épen ellenkezőleg, idegekre sokszor elriasztóan hat érdességével és zordságával. De a frieslandi benszüllött e klíma hatása alatt erőteljes, kemény és ellenállóképes emberré fejlődik és a friss, sós tengeri szelek, melyek egész éven át végigsepernek a sík vidék fölött és a levegőt megtisztítják a mikrobáktól, nagyban hozzájárulnak a lakosság feltűnően jó egészségi állapotához. Azon a vidéken gyakran találkozhatsz olyan emberekkel, kik a 80 éves bibliai korhatárt messze túlhaladták. Ditzum község, ahol a 104 éves polgárnő lakik, maga is beszédes példája a hosszúéletűségnek. Ebben a községben alig 800 ember él. De három nő van köztük, akiknek életkora jelenleg együtt 288 évet tesz ki. Van azonkívül a községnek még 19 lakosa, kiknek mindegyike túl van a 80 ik éven és nem kevesebb, mint 25 lakosa van, akiknek több mint hét évtized nyomja a vállát. Ők valamennyien szenvedélyes teatvók és többi honfitársaikkal együtt megvannak róla győződve, hogy a tea élvezete konzerválta őket ily hosszú időre fiatallá, frissé és életerőssé.

A kutyák öröksége. A napokban halt meg Bona asszony, a dúsgazdag amerikai milliomosnő, aki életében is feltűnően különködésével. Utolsó ténykedésével azonban még azokat is meglepő, akik jól ismerték. A napokban

bontották fel ugyanis végrendeletében, amelyben annak ellenére, hogy messze elágazó rokonsága volt, ötvenmillió dollárt kitevő vagyonát kutyákra hagyta. Pontosán, szóról szóra így van. Bona asszony végrendelete teljes szövegében, amely mindössze egy néhány sorból áll, pontosan így rendelkezik: „Elteltben meggyőződtem arról, hogy az ember barátságára egyáltalában nem lehet számítani. Az ember barátságátizsára érdekből fakad s így tehát megbízhatatlan. Őszinte, jó, megbízható barátaim kutyáim voltak, épen ez az ötvenmillió dollárt kitevő vagyonom egy kutyaothhon építésére hagyományozom. Ebben az otthonban bele és gazdáilán állatok nyerjenek gyógylást és elhelyezést.” A különös rendelet érthető megütközést keltett Bona asszony előkelő rokonsága körében, akik máris megtámadták a különös kódó matróna végső elhatározását.

Katholikus ember adománya a evangélikus templom javára. A szepesmegyei Szentkereszt község evangélikus hívei számszerint 10—12 családból, új templomot akarnak építeni. A kisded hitközség az anyagi erejét a haladó építési költségek fedezése céljából gyűjtőveket bocsájtott ki. Feljegyzésre érdemes tettet tanusított Tarkó J. ottani molnár, aki katolikus ember letére, saját költségére egy harangot rendelt az újonnan építendő evangélikus templom részére. Ime mi szép példa arra, hogy különböző felekezetekhez tartozó, de egyazon szülőföldön élő erdélyi magyar testvérek egymást megértisük, szeressük és megbecsüljük.

Óriási egerek. Eddig csak példabeszéd volt, hogy a szunyogot a színtá fujják fel. Hát ha nem is a szunyogból, de az egérből ma holnapé fűtő lesz, ha igaz, amit egy kaliforniai tudós kísérleteiről beszélnek. Azon régóta tudjuk, hogy a paizs-mirigyszabályozza a szervezet növekedését. Ha ez a mirigy megsérül, akkor a szervezet fejlődésében zavarok mutatkoznak. Eddig azonban még nem sikerült a paizs-mirigy beoltásával serkenteni a szervezet növekedését. Most a kaliforniai egyetemten Evans tanár az egerekbe beoltotta a paizs-mirigyvel kísérleti állatok pár hónap alatt sokkát nőttek. Így írják a lapok, feleljenek a hír valódiságáért.

Mulatságos számla. Finnországban egy lutheránus templom irattárának rendezése közben egy eredeti számlára akadtak, mely minden valószínűség szerint attól a mestertől ered, aki a templomot 1618-ban javított. A számlában többek közt a következő tételek foglaltak: A Tizparancs kiállítására 2 krajcár. Pontius Pilátus frissítése és sapkájának prémje.

beszegése 1 krajcár. Az apostol és családjának háromszori átfestése 2 krajcár. Az ég nagyobbítása és néhány csillag beállítása 3 krajcár. A pokoltűz javítása és az ördög arcának borzalmasabbá való festése 15 krajcár. Judás 30 pénzdarabjának ezüstözése 1 krajcár. A világ végének meghosszabítása, mert rövid volt, 3 krajcár. A Vörös-tengert a légyiszoktól megtisztítottam, 3 krajcár.

Esküvő az akasztófa alatt. Winnipegben (Kanada) szokailan esketés történt. Egy halálraítelt gyilkos az ottani kormánytól engedélyt kapott arra, hogy a halálos ítélet végrehajtása előtt házasodhasson. Azalatt, míg az esketési szertartások a cellában lefolytak, a fogház udvarban az akasztófát állították fel. Közvetlenül az esketés után sürgöny érkezett, amelyben az ítélt büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták meg. Az esketést intéző lelkész felszólította a menyasszonyt, hogy csókolja meg utóljára férjét, mert az életben soha nem fogja őt viszontláthatni. Mikor a fiatal asszony értesült a megkegyelmezésről dühösen rogyott össze.

A világ legjobb varrónője. Londomból jelentik: A művészi varrás londoni királyi iskolája nemzetközi pályázaton Tyndall angol ezredes felesége nyerte meg az első díjat és vele a világ legjobb varrónője címet, mely sportnyelven a varrás világbajnoka címetek felelne meg. Tyndallné negyvenöt éves és fiatal kora óta nagy győnyörűséggel foglalkozik üres óráiban varrással, bár jómódban él és könnyebb szórakozást is megengedhetne magának.

A gyógyíthatatlan beteg és az orvos. A dán parlamentben legutóbb törvényjavaslatot nyújtottak be, amely meg fogja engedni az orvosoknak, hogy azokat a betegeket, akiknek életét megmenteni már semmiképen nem tudják és akik betegségük folytán soha nem szenvednek, megölhessék, illetve számukra a megváltó halál elérését megkönnyítsék. Miután a javaslat a kormány javaslata, nyilvánvaló, hogy azt el is fogják fogadni. Orvosi körökben, Németországban is, nagy vitára adott alkalmat ez a törvényjavaslat és az orvosok a nagyközönség meglepetésére azt állapították meg, hogy ez a törvény csak jogossá fogja tenni azt az eljárást, amelyet az orvosok titokban ugyis követnek már Németországban és Skandináviában.

Mikor lesz az amerikaiból politikus. John Murphy, ismert amerikai földbirtokos, newyorki lapok jelentése szerint, próbára tette fiát, hogy annak képében megítélje, hogy milyen hivatalra nevelje. E célból szobába zárta, amelynek asztalára egy dollárt, egy

almát és egy bibliát tett. A földbirtokos úgy gondolkozott, hogy ha rányitja fiára az ajtót és az a bibliát olvassa, papnak küldi, ha az almát eszi, farmernek nevei, ha pedig a dollárt zsebetette, kereskedelmi iskolába iratja. Nem mulott el öt perc és az apa már nem bírta türelemmel. Rányitotta fiára az ajtót. Legnagyobb meglepetésére úgy találta fiát, hogy a biblián ült és jóízűen fogyasztotta az almát, a dollárt pedig zsebetette. A földbirtokos először szólanul állt és csak nézte a fiát. Erre az eshetőségre nem számított. De csakhamar visszakapta lélekjelenlétét és büszkén azt mondta fiának: „Fiam, belőled politikus leszel!”

A kis ácsinas szomorú vége. Szabó Lajos debreceni ácsinas egy robogó személyvonat elé vetette magát. A vonat az öngyilkos fiu fejét valósággal lemetszette a törzsről. A fiunál bucsu levelet találtak, amely a következőképpen hangzik: „Édesanyám! A sorsomon ne aggódjék, ne is sirasson, mert ennek így kellett lennie. A mesterném mindig azt beszélte az urának és a megédeknek az ebéd alatt, míg én a konyhában voltam, hogy nem győzzenek kenyérrel, annyit eszem. Ezért úgy tartottak, mint egy kutyát. Ezt nem bírom tovább.” A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Bukaresti magyar segélyiroda. Az erdélyi magyar közönség tájékoztatására közöljük, hogy a Bukarestben Str. Sfii-Voivozi 12 sz. a. működött „Segélyiroda” 1925. április 20-tól kezdve a Bull. Basarab 194—210 sz. a. a 20-as villamos mellett, található fel. Ugyanott három teljesen elkülönített, külön bejárattal vendégszoba áll a fővárosban időző közönség részére teljes penzióval, fürdővel, nagyon jutányos árban. Tiszviselőknak kedvezmény. Távirati cím: Protopopia B. Basarab 210. Levélcím változatlan: Bucaresti, C. P. 330.

Országos dalosverseny Marosvásárhelyt. A Romániai Magyar Dalos szövetség II. országos versenyét 1925. szeptember 6—7—9. napjain fogja megtartani Marosvásárhelyen. Ez a verseny sokkal imponásabb lesz, mint az első országos verseny. A II. országos versenyen női, férfi és vegyeskarok fognak versenyezni 7 csoportban. Az előkészületek már megkezdődtek. Felhívjuk tehát Románia összes magyar dalárdáit, hogy minél többen nevezzenek be az országos versenyre. A benevezési díj dalosok után fejenként 20 leu, nem dalosok után fejenként 30 leu. Az utazásra 50 százalékos kedvezményt fog a vezetőség kleszközölni. A szállás díjtalan, az étkezés pedig kedvezményes lesz. A versenyen előadott kötött és közös karikották a dalos szövetség központjában kaphatók. Ugyanott részletes felvilágosítást nyújt

az elnökség. A benevezési díjak Nagy Jenő főpénztáros, minden egyéb megkeresés Tárca Bertalan főtitkárhoz intézendő. Mindkettő címe Cluj, ref. kolégium.

Megerőltető napi munka után csodásan üdít és frissít a valódi DIANA SÓSBORSZESZ-szel való bedörzsölés.

Művelődési mozgalom.

A nagysármási műkedvelők febr. 15. és 22. én a nagysármási róm. kath. kápolna céljaira színelőadással egybekötött táncestélyt rendeztek, mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag nagyon jól sikerült. Szépen adták elő a „Tartalékos férj” című bohózatot Guthi Somától és Rákosi Viktortól. Kiténően szerepeltek: Willersdorfer Károly, Csiszér Alberiné, Cseh Kálmán, Kheul Iluska, Nagy Béla, Bálajel Ion, Csögör Juliska, Lakatos Imre, ifj. Csögör Gyula, Kheul Jolánka és ifj. Csögör Károly. A szent célra 64 en adakoztak felül összesen 3795 Leu erejéig. Ugy a nemeslelkű adakozók, mint a szereplők is, fáradtságot nem ismerő és odaadó munkásságukért fogadják a támogatott egyház nyilvános köszönetét.

Magyarszováton a „Dávid Ferenc Ifjusági Egyesület” husvét másodnapján este az unitárius felekezeti iskola helyiségeiben ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült műkedvelői színelőadást rendeztek, mely alkalommal előadták Gyallay Domokos „Szermes levél” című tréfás jelenetét és Gécy István „Az ördög mátkája” c. 3 felvonásos népszínművét. Az iskola nagy termét zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, jól mulatva a szereplő ifjak pompás alakításain, akik valamennyien nagy készséggel és átérzéssel adták elő szerepeiket. A felmutatott szép eredmény jutalmául ide iktatjuk az illetők neveit: Dombi István, Székely Márton, Bodor Anikó, Székely Erzsébet, Székely Erzsébet F., Bodor Dániel, Bodor Márton J., Tóth Ilona S., Bodor Mártonné, Biró István, Biró Sándor, Bodor György, Bodor András, Csete György, ifj. Bodor Márton, Kis Katica, Bodor Erzsébet, Tóth Ilona J., Bodor István. A betanítás és rendezés *Benezédi Márton* ifju kántortanító érdeme, aki dicséretreméltó ügybuzgósággal végezte e nehéz, de nemes missziót s a színpadi dekoráció munkáját, méltán kiérdemelve ezzel az egész közönség elismerését. Előadás után táncmulatság volt, mely a legjobb hangulatban tartott reggelig. Az estély jövedelme az iskola számára beszerzendő harmonium költségeire fordítatik.

Magyar értékeink.

Husvétii képképzőművészeti Kolozsvárt.

Erdélynek, de különösen Kolozsvárnak igazi benső öröme lehetett, hiszen a magyar tehetség, ősi kulturális erő, olyan imponálóan nyilvánkozott meg a feltámadás ünnepén, hogy még a csüggedteknek is így kellett gondolkozniuk: *„Nincs okunk a félelemre, mert azt a népet, mely annyi művészi tehetséget termel, nem lehet, nem szabad féltetni.”*

Egyszerre 4 képképzőművészeti gyűjteményünk, két művész és két művész képeiben. Eljötték, *Gidófalvyné Pataky Etelka* Dobokáról, *Dóczyiné Berde Amál* Enyedről, *Nagy Imre* Csikból, *Zsögödből* és *Diviaczky Rezső* (kolozsvári művész) Erdély különböző vidékéről hozott műveikkel megmutatni, hogy milyen szép Erdély.

G. Pataky Etelka képein a férfias erő, bátor ecsetkezelés, ami rögtön szembeüt. Csak a régebbi dolgain látszik bizonyos női gondosság és abban, hogy legnagyobb szeretettel a Dobokai kuriát *az otthonát*, annak minden kedves zegét-zugát festi, de ez így is van rendén. *A magyar művész „ezt” a földet szeresse a legjobban.* „Bagye Juon”, 3 téli tájkép, „Tanya”, „Dobokai kuria”, csendélettel s néhány erős karakterrel megfestett arcképe legsikerültebb munkái.

D. Berde Amál képeit óriási energia, lendületes ecsetkezelés, pompás színek, nagy összefoglaló formák jellemzik. Nem részletez, egyetlen egységes formává, színtelítéssé tömöríti mondanivalóját, de ép ez a vonása a legégyénibb. A nagy formák élnek, nem üresek, erős forma érzéke velünk is a formák egész sorát láttatja. „Aratás”, „Kanyargó Maros”, „Csorda” néhány n.-enyedi képe tetszettek legjobban.

Nagy Imre grafikus művész. Egyik másik munkája valóságos megdöbbentő az embert. Annyi ősi erő, szinte emberfölköltés van műveiben, hogy valósággal lenyűgözik a szemlélőt, nem tud megválni tőlük. *Talán az egész székelység ereje, faji kiváltsága, acélos keménysége van benne minden munkájában.* Nem tudom, melyik munkáját emeljem ki, mindenik mély, benső gyönyörűséget szerzett. *Zsögödi fejei*, egy felhős, egy színnel festett tájképe, bibliai kompozíció, „Forgószél”, egy székelység pásztor víziója, székelység gyermek rajzai, a mai magyar grafika egyik legjelentősebb képviselőjévé teszik.

Diviaczky Rezső aquarellista, tájkép festő. Színesen, ragyogón néznek le a falakról a különböző helyekről festett, jól megválasztott képei. Két legfőbb érdeme kiváló téma választása és mesterségbeli tudása. Téli tájain érezzük a nap hideg sütését, a téli alkonyat

sejtelmességét, őszi képein letompítja a hervadás színeit s ezért megnyugtatók, nyári képeiről a zöldek egész skálája nevet reánk, tavaszi képei, mosolygós házikói felvidámitók. Szeret-

ném, ha a kiállító művészeknek félannyi anyagi sikere lenne, amennyi lelkigyönyörűséget nekünk rezték.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLE

Mezőgazdasági szervezkedés.

Közös veszélyek és közös érdekek képezik a szervezkedés alapját.

A gazdasági szervezkedésnek sokféle formája van: az egyesület, szövetség, részvénytársaság és végül a szövetkezet. Sok évi tapasztalatok alapján megállapítást nyert, hogy a belterjes gazdálkodás egyetlen tartós szervezkedési formája a modern szövetkezet és pedig az egyetemes országos mezőgazdasági szövetkezet alkotó, termelő és értékesítő munkaprogrammal.

A haladó szellemű szövetkezet egyetemes, mert az összes mezőgazdasági üzemágakat egyesíti egy közös célra, mivel belterjesen ma már csak úgy lehet gazdálkodni, ha az összes termelő tényezők, nagy- és középbirtok, kisgazdaság, törpegazdaság összes termelési anyagukkal és üzemforgalmukkal, gabona- és takarmánytermelés tömeg-állattenyésztéssel, iparnövénytermelő kertgazdaság speciális állattenyésztéssel és kertészei termelés aprójószágokkal, a mezőgazdasági segédmunka segítségével tökéletesen egymásba kapcsolódik az összes rendelkezésre álló értékek és erők kihasználására.

Országosnak tekinthető, ha a szövetkezet magába olvasztja az összes egy gazdasági egységet képező területet, tehát egy egész országrészt vagy országot, az összes idetartozó községekkel.

A belterjes gazdálkodásnak rendszere határozottan követeli, hogy az alkotó, termelő és értékesítő tevékenység vezetése teljesen egy kézben összpontosuljon, mert csak az a szervezet remélheti előnyös piacoknak tökéletes kihasználását, amely a termelésre szükséges előkészületeket a piacok igényei szerint megteheti és a termelés anyagát, irányát, mennyiségét és minőségét a piacok kereslete szerint szabályozhatja.

Egy országos egyetemes szövetkezetnek módjában áll a mezőgazdaságban parlagon heverő hitelforrásokat (pénz-, áru-, dologi és munka hitelfelkészletek) feltárni és forgalomba hozni s így a mezőgazdaságnak s egyszersmind az egész gazdasági életnek tartós, gyors és olcsó hitelfeltételeket teremteni.

A modern szövetkezet nemcsak közvetlenül a termelésre és termékenyítésre vonatkozó ügyekkel foglalkozik,

hanem kiterjed minden alkotó és földművelési területre is, ahol a tagok szellemi, társadalmi és erkölcsi színvonalát, gazdasági szakértelmét és üzleti szellemét emelheti. A mezőgazdaság teljesen különböző minden más életpályánál, amennyiben gazdasági és üzleti élet a családi magán élettel szorosán egy van olvadva és így a termelés és értékesítés lehetőségeinek tökéletes kihasználását a mezőgazdasági tényezőknek (termelők és munkások) magán helyzetére a legnagyobb mértékben befolyásolja.

A modern mezőgazdasági szövetkezet minden községben felállítandó fiókosztályaiiban a községeknek egy új, nélkülözhetetlen szellemi, társadalmi és gazdasági központot teremt, ahol minden egyes tag és családja másodotthonát, szellemi és anyagi bajait meghitt menedékhelyét megtalálja. Ezeknek a szövetkezeteknek legmodernebb példáját látjuk az Egyesült Államokban Ohio államából kiindult „Orange” szövetkezetében, amely ma már a többi államokban is tért hódít és egykoron egész hatalmas országot egy nagy mezőgazdasági szövetkezetbe foglaltatni.

Hogy a haladó szellemű szervezkedés, amely a művelti nyugat gazdasági közönségét foglalkoztatja, mi mindent felölel, azt a jövő számunkban foglalkoztatni. *Lovag Manz György*

Szabad a gabonabehozatal. A karenti távirati jelentés szerint: A kormány arra való tekintettel, hogy a belföldi gabonakészletek teljesen elfogytak és a belföldi árak már különben elérték a világpiaci nívót, elfogadta a szindikátus azon javaslatát, hogy a belföldről engedjék meg a gabonabehozatalt. A kormány hozzájárulását a feltételhez kötötte, hogy az aratás semmi körülmények között nem szabad a liszt-, illetve kenyérrákokat emelje. Kikötötte még a kormány, hogy a belföldi szükségekre kizárólagos elővételi legyen. Az árakat a mindenkori világpiaci árak szerint fogják megállapítani.

Huszonegy millió tonna búzát lehetne Európába hozni. Egy külföldi lapban érdekes kimutatás jelent meg az egész világ gabonaeleszport felállításáról Európa piacai nélkül. Esztendő 1924. augusztus elseje és 1925. július 31-ike között az ottani fogyasztás csökkentése után a következő kivitel-

Islegek maradtak: Kanada : 4 és háromnegyed, Egyesült Államok 7-15, India 105, Argentína 4 és fél, Ausztrália 3-3, egyéb országok 0-6 millió tonna, összesen tehát 21-35 millió tonna gabona-lesleget lehetne Európában értékesíteni.

Ma várja meg, míg sertése, juha, szarvasmarhája beteg lesz

Kezgedő ellen mentesítheti állatait **DÁVID ELEMEK** állatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszerelnek használatával.

Az összes többi sertésvész, szájfájás, májmétegy védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei előrebeküldéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmentestve küld.

Boós és Társa

Bargu-Mures — Marosvásárhely,

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Kandolásnál pontos elmet (megye, u. p.)

I. osztályu prima

asztalos - áru

enyőfadeszkát

veszek vagontételben.

Árajánlatot az ár pontos megjelölésével kér:

B. BAK IMRE

Cluj—Kolozsvár,

Strada Eminescu No. 2.

IPARI ROVAT

Iparosaink adói.

Most, hogy az adókievető bizottságok teljes erejükkel dolgoznak a lehető legmagasabb és legaránytalanabb adótételek megállapításán, egyébről sem lehet hallani embertársainkat panasolni, mint arról, hogy mennyire megnyomorították a nagy adókkal, mennyire elviselhetetlenek azok és milyen igazságtalanok, mert a jelenlegi nem létező keresetekhez igazán méltánytalanul veszedelmesek és káros hatásuk. De ez a keserű panasz nem csak itt Kolozsváron fakad, hanem egész Erdély és Bánát völgyein, hegyein és rónáin végig száll és élesen süvit bele a fülekbe. Mindenki meghallja e rémes jajkiáltást, amely mögött existenciák hullanak romba, vállalatok, üzemek és üzletek mulnak ki máról-holnapra és nap nap után folytatódik ez így, de e vészkiáltás mégsem érinti a legilletékesebbek füleit, akik hivatva lennének megakadályozni e tulságba csapongó terhek kirovasát. Iparos és kereskedő osztályunk az, akiket aránylag a legsúlyosabban terhelnek mindentéle rendű és rangu adókkal. Iparosaink feje ma valóságos adóhivatal, tele mindenféle zür-zavarral, amely ha soká tart így, megérjük, hogy cipész- és szabómestereink olyan pénzügyi kapacitásokká nővik ki magukat, hogy méltó helyüket bármely adóhivatalnál jogosan követelhetik.

De végeredményben mégis csak az a fontos, hogy minél több fajta adó legyen, mert ez is egyik elősegítő eszköze iparunk megbénításának. Régente minden iparos tisztában volt, hogy ipara után III-ad osztályu kereseti adót fizet. Az adótárgyalásokon pedig olyan személyek képviselték iparos- és kereskedőtársaik érdekeit az adókievető bizottságokban, akik bátran szembe mertek szállani az igazságos és jogos érdekek védelméért, amelyek azt az iparost vagy kereskedőt megillették. De ma a bizottságok egyetlen egy tagja sincs tisztában feladatával, mert az államérdekek soha sem kívánták azt, hogy lehetőleg egy két éven belül minden adófizető polgárt fizetőképlessé préseljének. Mindig arra törekedtek, hogy arányosság alapján mindenki annyit fizessen, amennyit jövedelméhez vagy vagyonához mérten elbir, de anélkül, hogy az adóalapot meg-

támadták volna. Ami adórendszerünk magát az adóalapot is érinti, mert iparosaink adóülterhelései oly magasak, hogy nem képesek keresetükből megfizetni és igen gyakran kölcsönvevett pénzzel róják le tartozásukat. És ez kényszeríti aztán iparosainkat arra, hogy iparengedélyüket visszaadják és más téren keressenek maguknak menedéket. Ma arról panaszkodik minden iparos, hogy nem dolgozik, mert nem tud annyit keresni, hogy adóját kifizesse.

És tény, hogy ma iparos osztályunk nem tud annyit keresni, hogy tisztességes megélhetését biztosítani tudja. Nem tud keresni az általános rossz gazdasági pangás, a kereslet óriási hiánya és a túl magas adóterhek miatt. Ha keres is valamit munkája után és nagy ügyel-bajjal beszedi termelésének értékét, még a verejtéket sem tudja letörölni homlokáról, mint egy örült rohan az adóhivatalba és ott a legboldogabb örömmel fizeti le ezreseit. De ez az öröm csak amolyan öröm, mint mikor a halálra ítélnék megkegyelmeznek, de ugyanakkor ott leselkedik az életfogytiglan járó fogházbüntetés. Iparosunk is örvend, hogy fizethet, mert így még valahogy megmentette kis ingóságát az árverés szomorú rémétől, a haláltól. De amint hazafelé ballag és a sok izgalomtól egy kissé megtisztult a feje, csak akkor látja át munkája céltalanságát, fáradtsága eredménytelenségét, amelynek nincs termése, nincs gyümölcse. Így lankad a munkakedv, így mennek tönkre existenciák, akiknek még nem régen virágzó üzletük volt!

Az a kérdés, hogy ezeken a lehetetlen állapotokon nem lehet-e segíteni? Nem lehet-e módot találni, hogy megakadályozhassuk iparunk ilyen biztos pusztítását? Alkalmat lehet teremteni, csak legyen, aki azt megértse és megvalósítsa, mert a regáti elemek nem szívesen hódolnak az erdélyi egészséges és a kor követelményeinek megfelelő jó eszméknek.

Az adótételek, illetve adóösszegek megállapításának legigazságosabb módja az volna, hogy minden iparág a maga kebelében tárgyalná le, hogy kit mennyi összegre lehet megadózni, mert minden szakma ismeri a maga embe-reit és így pontosan lehetne mindenkire kiróni azt az összeget, amit keresete után megtud fizetni. A kész javaslatot pedig át küldenék a pénzügyigazgatóságához, hogy mint határozatot közölje az illetékesekkel. Így aztán mindenki igazságos adóterherben részesülne és így mindenki jókedvvel dol-

Vásároljon a **PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár**

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikkét a legolcsóbban szereztetik be.

gozna, mert tudná azt, hogy ilyen módon nemcsak az adóhivatalok pénztárainak küzködik munkájával, hanem azért is, hogy fáradságának jutalmát megtalálja egy kis megtakarított pénz mennyiségben, amely munkaképtelensége esetén is támaszul szolgálja. Mert igazán neveltséges állapot, hogy egy valaki, aki a máról holnapra került adóügyi referensnek, aki a körülményekkel sincs tisztában, még kevésbé az adózók anyagi viszonyaival és talán a saját hivatásával sem, hogy az ényekedve szerint mérje az adókat, amely adókat igazság szerint jogtalan büntetéseknek is nevezhetünk. Tehát a helyes irányt kell követni, ha azt akarja az állam, hogy megmaradjanak igen számottevő adózói, az iparosok és kereskedők.

Reméljük ugyanis, hogy az államnak is ez az érdeke.

Dr. Veress Endre.

Törvény készül az Inasotthonról. Chirculescu munkügyi miniszter az iparostanonc otthonok alapításáról szóló törvényjavaslatot benyújtotta a szenátushoz. A tervezet szerint az iparostanonc otthonok külön jogi személyek lesznek, amelyeknek szabályzatát egy külön bizottság fogja megállapítani és állandóan felügyelni arra, hogy ezek az intézmények a törvényben előírt rendelkezéseket betartsák.

Kohómunkások nemzetközi értekezlete. A nemzetközi kohómunkásság ez év március 1-én és 2-án Kölnben tartotta meg gyűlését, amelynek egyik legfontosabb pontja volt a 8 órai munkaidő nemzetközileg való törvénybeiktatása. Jelen volt 14 állam kohómunkásságainak 128 kiküldöttje, akik között Dissman a németországi vas-munkások nevében üdvözölte a kiküldötteket és rámutatott arra a nehéz harcra, amelyet a német munkásságnak kell folytatni a 8 órai munkaidőért. Utána Reichel német szociálista képviselő szólalt fel és szintén a 8 órai munkaidőről beszélt. Különösen nehéz — mondta Reichel képviselő — tekintetben a németországi munkásság helyzete. Minden országban érvényben van a 8 órai munkaidő, (?) csupán Németországban nincsen. Ebben a külföldi szaktársak segítségünkre kell legyenek, hogy nálunk is 8 órát dolgozzanak a nehéz ipari munkások.

Bravile (angol). Teljes támogatást nyújtunk az összes német munkástársaknak a 8 órai munkaidőért. Labe párizsi küldött 220 kohó munkásainak nevében ígéretet tesz, hogy minden lehetőet elkövetnek, hogy a német munkásság is 8 órát dolgozhassék. A romániai kohómunkásokat Steinbach János resicai munkás képviselte.

Heti piac.

Dicsőszentmárton. Szarvasmarhák: Jármosökör párja 15—25.000, jó fejőstehén darabja 5—10.000, vágnyaló tehén élősúlyban kgr.-ja 18, szopóborju darabja 500—900, juh 400, bárány 200—300 lej.

Szatmár. Kivitelre alkalmas prima ökör 21—22, vágómarha 18—19, gyengébb 15—17 lej kgr.-ként, nehézsértés 32—33, kövér sertés 30—31 lej, süldő hizó darabonként 900—1200 lej, gyöngeminőségű igásló párja 8—10000, jobb igásló 18—24000 lej, kocsibavaló ló párja 26—28000 lej.

Brassó. Exportökök 20—22, sertés 32—34, igásökör darabja 7—9000, igásló darabja 3—10000, kocsiló darabonként 12—15000.

Orsova. Élősúlyban: marha 16 lej, szopóborju 26, hizottsertés 34 lej kgr.-ként, bárány párja 400—500 lej.

Arad. Hizottsertés kilójaért élősúlyban 32—34 lejt kértek, itt meglehetősen nagy volt a kereslet. A szarvasmarha ára élősúlyban kilónként 14—16 lejben alakult ki.

Karánsebes. Élősúlyban: marha 15, szopóborju 28, hizottsertés 35 lej kgr.-ként.

Torda. Fejőstehén borjuval darabja 8—12000, igásökör páronként 18—30000, növendékmarha 1—4 éves drb 1—4000, soványsertés drb 1—4000, választott malac 150—400, juh drb 250—350, bárány drb 120—200 lej.

Árak terményeknél: Árpa 800—1000, zab 600—650, ótengeri morzsolt 560—600, burgonya 3—400 lej mázsánként. A gazdasági munkálatok jól haladnak. Jelenleg tavaszi szántás, takarmányrépa vetés, burgonya ültetés és az árpa, zab vetések, végre rét boronálás vannak folyamatban. A terméskilátások biztatnak, minthogy az őszi buzavetések feléledtek és egyes kis táblák igen szépek. Az állatállomány egészségi állapota kielégítő. A takarmányozási viszonyok gyengék, mert kevés a takarmány.

Székelyudvarhely. Buza 210—220, rozs 150—160, árpa 140—145, zab 70—75, kukorica 80—85, burgonya 25—28, zabos búkköny 125, kendermag 160 Lei vékánként. Széna közepes szekérrel 1200, kerítéshez való sasfa 30—40, szekér fa 300—400 lej. Az őszi vetések állása megfelelő, a szántás és tavaszi vetés a föld megfelelő nedvessége és a kedvező időjárás folytán szépen halad előre.

Bánási gabonapiac. A forgalom rendkívül megcsappant. Kukorica 465—470, buza 1450—1570, takarmányárpa 800, zab 750—770 lej métermázsánként.

Kolozsvári nyersbőrpiac. Szopóbőr 7 kg.-ig 70—72 lej, pittling 8—25

kg.-ig 50 lej, 25 kg.-tól feljebb 43—45 lej, bivaly minőség és súly szerint, fehér áruk 20 százalékkal olcsóbbak, bárány fekete 125 lej, fehér 85—90 lej darabonként; faggyu nyersen 22—23 lej, olvasztott 42—44 lej.

Erzsébetváros. A folyó év márciusi orsz. állatvásár élénk volt. A felhajtott marhából 1450 darabot adtak, 150 drb, hizottökör Csehszlovákiaba ment. Árak élőállatoknál: Fejőstehén borjuval drb 8—13000, hizottökör élősúlyban 24, igásökör páronként 20—30000, igásökör kg.-ként 1—4 éves drb 3—5000, növendékmarha 1—4 éves kg.-ként 15, hizottsertés élősúlyban 35—40, soványsertés élősúlyban 27—28, választott sertés 2—3000, választott marha drb 5—100, juh drb 6—800, kocsibavaló ló párja 26—28000, kocsiba való ló 15—20000 lej.

Árak terményeknél: árpa 470—500, zab 550—600, bab 750—800, ótengeri morzsolt 450—470, burgonya közepes széna réti vagy hegyi 150—230, here, lucerna 200—260, takarmányfalma 150—180, alomszalma 100—120 lej mázsánként. A gazdasági munkálatok jól haladnak. Jelenleg a kedvező időjárás miatt a szőlőmunkálatok és tavaszi szántás-vetés vannak folyamatban. A terméskilátások kedvezőek, minthogy az őszi vetések tataró nélkül jól terjedtek, általában szépek. Az állatállomány egészségi állapota kielégítő. A takarmányozási viszonyok kedvezőek, és a takarmány. A bérlőszereplőlő gazdasági viszonyok megfelelő maradványokkal nem rendelkeznek a földi közönségben jelentékeny területen maradványtalanul, altruista birtokosoktól elvett birtokosok jelentékeny része ez évben megmunkáltatlanul marad, az új bérlők nem megmunkálni, mert a folyamatban lévő perek kimenetele előttük bizonyos

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. április 18.

1 dollár	=	221—223 ¹ / ₂
1 font sterling	=	1065—1070
1 svájci frank	=	43—43 ² / ₁₀
1 francia frank	=	11 ⁶ / ₁₀ —11 ⁷ / ₁₀
1 líra	=	9 ¹ / ₁₀ —9 ¹ / ₅
1 aranyárka	=	52 ⁵ / ₁₀
1 osztrák shilling	=	31 ¹ / ₅ —31 ² / ₅
1 cseh korona	=	6 ⁵ / ₈ —6 ⁶ / ₈
1 dinár	=	3 ⁶ / ₁₀
320—325 magy. k.	=	1—

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilenczáró három érdeklődő jelentkezett eddig a hirdetőhivatalunkban.

MULATTATÓ

Reményik Sándor.

„Egy Eszme Indul” címmel hagyta a sajtót Erdély nagy költőjének legjobb verskötetete. Meggyőződéssel üzen-

a könyv bevezetőjének szavaival, a versek lelket, szeretetet, szépen feloldott szomorúságot és új visznek mindenhová, ahol magyarlaknak. Reményik Sándort már nem bemutatni magyarok előtt sehol a hon. Neve fogalom lett, mai ma életünkben nemes vigasztalás és nagy büszkeségünk. Ünnepe volt az, amikor előbbi könyvei, (Fagyók 1918, Rilke-fordítások 1919, Úgy... 1920, Vadvizek zugása A műhelyből 1924) megjelentek, és a kötet az ünnepek között is jelent. Nekünk azt hozott s azt, hogy azt fog vinni mindennapi életébe minden magyar testvérnek, aki elindul annak 234 oldalát és gyönyörűséget keresni. Szíjjal megtalálja mind a kettőt.

Benéz a havas . . .

Benéz a havas kéken, Kolozsvárra.
A nagypiacról tisztán látható.
Amint a Monostor-utat bezárja.
Most úgy érzem: ott vége a világnak.
Azokra, kik rám túl a hegyen várnak,
Úgy gondolok, mint mesés más világra.

Benéz a havas kéken, Kolozsvárra.
Öreg fején már megmozdult a hó,
Tövében vadul árad a Szamos,
A Szamos, ez az egyetlen folyó,
A Szamos, ez a megfordított Léthe...
Mondják, ki belekóstolt a vizébe,
Az felejteti nem tud sohasem.

Túl a gyalui havas hegyeken
Hiszen — kékek a budai hegyek,
Kékek, s lilák is tán, ha jó az alkony,
De nincsen mégsem olyan alkonyat
Sehol a földön, mint a Szamosparton.

S ez nem elég, hogy idehaza tartson?!
Reményik Sándor.

Mig állt a vár . . .

Mig állt a vár, mig állt a palota:
Ó könnyű volt beszélni!
Főlényes arccal állani oda
S ormától fundamentomáig mérni
Az ősök építette templomot.
Mig állt a vár: ó könnyű volt beszélni!
Lazítani itt is, ott is egy-egy téglát,
Mig a boltívek roskataggá lettek,
S a dőmpillérek ernyedtek és bénák.

Most minden rom.
A földdel egyenlővé tétetett.
Nincs fundamentum és nincsen orom.
Csak fű a rom felett
S a fű közt egy-egy csöndes nefelejts.

Cassandra hangja zokogásba fulladt.
A száraz szemekből a könnyek árja
Csöppenként indult: millió imádság,
Az Istenbe, az örök óceánba.
A fagyos ajkak tüzes ajkak lettek,
Mint ha a szívét az ajkára tenné:
A gőgje alázattá változott,
És a főlény: őrtült szerelemmé.

Allok a fű közt, a romok felett,
A nefelejtsék kicsi, kék fejét
Simogatja kezem.

Mig álltál: értetlenül néztelek,
Most rádismelve nézlek, révateg
S imádiak romjaidban — nemzetem!

Reményik Sándor.

Gyallay Domokos.

Legnagyobb lírikusunkkal együtt csak igazán hozzá méltó elbeszélőt szólaltathattunk meg. Ezért esett választásunk kedves főszerkesztőnkre (meg kell jegyeznünk, hogy jelenleg két hétre a városból távol van, s csak így szerkeszthettük ki), akinél jobban az erdélyi

magyar nép lelkét ma nem ismeri és nem szeretheti senki. Neve összeforrt az erdélyi magyarság mai sorsával. Azért áldozza négy év óta elméjének minden kincsét, s lelkének minden melegségét. Udvarhelyszéki székegy, a nép gyermeke, s hű maradt az anyaföldhöz és testvéreikhez. Ezeket öleli át örökké szerető írásaiban, feléjük száll szüntelenül szívének minden dobbanása, s tanúságot tehetnénk róla, hogy egy kedves levél, ami a „Magyar Nép” olvasóitól hozzánk bekopogtat, őt mindennél boldogabbá teszi. Lelke gazdag vetésének egyedüli napsugara a nép mosolya és szeretete. Meg kellett ezi egyszer neki ilyen nyilvánosan mondanunk, hogy lássa és érezze meg szeretetünket, hálánkat és elismerésünket.

Az utolsó ütközet.

A Bundás, a szerencsétlen kutya, nagyon elvétette dolgát a gazdájával szemben. Mikor ugyanis a gazdája a háboru végén hazaérkezett: rettenetes ugatást csapott körülötte, majd leszedte a lábáról.

Alkalmatlanabb időben egy kutya sem mutathatta volna ki a foga fehérjét. A Bundás gazdájának a lelke amúgy is tele volt gyilkos keserűséggel. Micsoda utat tett meg ezredével Ukrajna széléitől a Székelyföldre! Micsoda vesszőfutást! Volt bajársak — alattomos ellenségek — törbe csalták, lefegyverezték, mindenükből kifosztották, azután gunyosan kiröhögtek őket. Orbán Péter szakaszvezető többet szenvedett a hazatérő uton, mint eladdig három súlyos sebével. S a szívében ott feküdt a gonosz jóvendőnek tudata... Százparancsnokuk, egy kollégiumi tanár, könnyezve magyarázta meg nekik, hogy ami szép volt, kedves volt a magyarnak: minden elveszett... minden elveszett...

Csoda e, ha Orbán Pétert éktelen dühre lobbantotta a kutya barátságatlan köszöntése? Hát már itthon, a tulajdon hajlékában is? Még aznap megtanította a Bundást egy vasvillával, hogy ki az ur a háznál. Ez azonban csak kóztoló volt a Bundás számára. Keserves, búlátott napokat ért meg, mint gonosz mostoha kezére jutott árva. A gazda rajta töltötte ki minden dühös indulatát, amit a háboruból hazahozott. Hiába vágott a szegény Bundás bűnbánó arcokat, hiába pislogott urára bocsánatkérő tekintettel: eredendő bűnét sehogy sem tudta feledteti...

— Jól meghíztál a kosztomon! — rugott rajta nagyokat.

Az asszony engesztelni próbálta az urát a kutya iránt.

— Ugyan Péter, ne bántsd azt a szegény állatot. Hűséges őrizőnk volt, amig odavoltál.

— Mi ellen őrzött itthon? — fortyant föl az ember. — Nagy hős volt a szájával itthon...

A háborunak pedig immár minden tájon vége volt; jöttek, jöttek a katonák, mint az elbomlott sokadalom népe. Egyenkint szállingóztak, csapatokba verődve haladtak át a falukon szülőföldjük felé. A falu kutyái roppant izgalomban voltak a sok gyanus külsejű, idegen járókelő miatt. Kórusban ugatták a katonákat, acsarogva rágták a kapuk és kerítések deszkáját.

— Szép bandaszó a sok kintlódásért! — háborgott Orbán Péter és nagy hasáblát sújtott a Bundáshoz.

Egy éjszaka különösen vad zenebonát csaptak a kutyák. Bundás is rettenetes ugatott. A ház körül, kapu táján, csűrös keriben örökké hallani lehetett bösz csatázását. Gonosz ősz

volt az, tízenyolcnak ösze: az éjszákak tele voltak gyanuval és rémlátással.

— Már aludni sem lehet a dögöt!

— forgolódott ágyában Orbán Péter.

— Kutyának ugatás a szolgálata! — bátorkodott az asszony.

— Semmi szükségem az ilyen szolgálatra! Eleget álmatlankodtam a harctéren... már itthon se tudjak aludni? Elpusztítottam a dögöt, el én!

Az asszony nem merte folytatni a vitát. Beteg ez a szegény ember, nyilvánvaló beteg. Sok ilyen beteg érkezett meg a nagy pokolból... némelyik a feleségén, szülőjén, gyermekein tölti ki haragját...

A reggeli ebédet szóltan komorsággal fogyasztotta el Orbán Péter. Majd fölment a padlásra, ahol a háborus cók-mókja állott és lehozott onnan egy különös tárgyat, ami nagyon hasonlított a fogas kukoricacsőhöz, csak hogy barna volt és jóval testesebb. A gyermekei, két kis fiú és egy pöttöm kis leányka, közrefogták.

— Mi az a kezében édesapám? — kérdezte a hétéves Ferkó.

— Ez fiam, kézigránát...

— Aztán mirevaló?

— Ilyennel pusztították egymást a harctéren az emberek...

— Kit akar édesapám elpusztítani? — szeppent meg Ferkó vitéz.

— A Bundást, fiam!

A gyermekeknek sírásra facsarodott a szájuk, de az anyjuk titkon megfenyegette őket, hogy hallgassanak.

Orbán Péter pedig a kézigránát az oldaltarisznyájába csuszta, melléje tett egy spárga-gombolyagot, magához fűtyentette Bundást és kilépett a kapun.

Háta mögött, a házban, nagy sírásra fakadtak a kis cselédek, de Orbán Péter azt már nem hallotta. Leszegett fővel haladt az utcán. Lelkében a bosszúnak, öldöklésnek föl-föllobbanó dühe, majd tompa, sóhajos csüggedés: — Minden elveszett... minden elveszett...

Bundás vigan mendegélt mellette: az ő lelkében bizonyosan gazdájának első barátságos fűtyentése muzsikált.

Kiértek a faluból és az erdő felé fordultak, amely jómesszire feküdt, a szántóföldek szélén.

Orbán Péternek készen volt a terve a Bundás elvesztésére. Amint az erdőhöz értek, bement a szélás fák közé és kiválasztott egyet a sok közül. Az oldaltarisznyából elővette a spárga-gombolyagot és az egyik végét ráerősítette a fa törzsére. Most odaintette Bundást és a kézigránát a nyakába kötötte, mint valami csöngettyít. Ekkor jött a legkényesebb művelet. A gyújtózsínort kihuzta a kézigránát nyeléből és a spárga szabad végéhez hurkoltta. Tiszta számítás!... Mihelyt a Bundás annyira eltávolodik a fától, a gyújtózsínór meghuzódik, s aztán... füst és halál...

Mikor elkészült az összehurkolás, rákiáltott a Bundásra, hogy feküdj! A kutya alázatosan engedelmeskedett. Orbán Péter elszaladt harminc negyedik lépésnyire, egy fa mögé húzódott és várta, lesté a Bundás mozdulását. A kutya csakhamar fölkel... most most fogja a gyújtózsínort megrágni! Nem... Bundás nem távolodott a fától. Ő... tyaszokás szerint eltűnt. végigszagolt a helyet maga körül. Jobbra... balra fordult. A hosszú spárga csak vonszolódott utána, de megfeszült a gyújtózsínóra.

Orbán Péter fűtyentgetni kezdett.

— Ide Bundás!

Csalfán szólt a fűty, mint a Judás csókja. A Bundás nem tudta, hogyan a halálba csalogtják, örömmel futott meg a gazdája felé. A spárga visszahúzta... Most?... most?

Mi a csoda? A gránát a rándításra robbant föl... Hibás volna a tűzmelletti ríriája? Orbán Péter lehassalt és közelről csuszolt a Bundáshoz. A bajt hamar fölfedezte. Mialatt a kutya ide-oda

forgolódott a fa körül, a spárga rácsapódott a gránát törzsére és így természetesen nem tudott hatni a gyújtózsínóra. Le kellene fejteni a spárgát a gránátról, hogy a gyújtózsínóra megint csigázzon...

Orbán Péter tusanodott: odamenjen-e, hogy kiszabadítsa a gyújtózsínort? Az erdőben... hanna mégis meghuzódik a zsínór... éppen abban a pillanatban robbant föl, mikor ő a közelében

élt?... M... el a háboru végén? Megint föl... szöveget kezdett a... Ugrált, rángatózott a Bundás, a gránát csak nem

begyulni.

Orbán Péter megunta a dolgot. Nekem annyit esekedni egy hitvány kutyának? Majd csak úgy fog térülni-fordulni, hogy magától is lebonyolódik a spárga.

Elindult hazafelé. A Bundás mégis csak ránehezedett a lelkére. Ha ugatni, vinnyogni fog a kötélen. Valami járókelő odamegy és oldalsó kezdi a spárgát... Egy rándítás... és

Megállt és gondolkodott. Visszamenjen-e, kibocsássa-e a Bundást a síralom házból? Jó, jó, de hátha éppen abban a pillanatban robban! Bolond história.

Megint megállt és nagy párát fűtyetett levegőbe. Abból is rettenetes baj lehet, ha a kézigránát más valakit talál szaggatni. Pedig könnyen megcsúszhat.

Megfordult és visszaindult az erdő felé. Hirtelen csak meggyökeresedett lába. A Bundás jött vele szembe az uton. Nyakában ide oda lötyögött kézigránát, a spárga pedig hosszú kígyózott utána... Ugy látszik, elment a spárgát...

Rémület nyilallott át az Orbán Péter szívében. Hátha megakad a spárga a göröngyben, s ráeszik a gyújtózsínóra? Hátha éppen akkor akad

— A kutya utóléri? A Bundás csak
dögölt vigan az uton. A halált hozza!
Orbán Péter megfutamodott. Futott,
lélekvesztve, mint akinek a halál
szere futyóli a marsot. Olykor vissza-
nézett, hát a Bundás is futásra fogta
a dolgot. Már halálos közelségbe érke-
zett... Szent! Isten, ha most talál rob-
banni...

Orbán Péterben hirtelen felvillant a
háborus gyakorlat emléke. Lehúzódott
egy halom mellé és hatalmas közápport
adott az üldöző ellenségre.

A Bundás csakhamar kitért a hőves
irányából a szántóföldre s el-
ment egy nagy barázda földözéke mögött.

Orbán Péter beszüntette a tüzet. Egé-
sen beleizzadt az ütközet izgalmába.

Eindult... de most már lassan, óva-
san lépegetett s minden pillanatban
szemlélte: nem közeledik-e Bundás
halálos kolonccal?

Egyszer csak fölördített a réműlettől.
A Bundás ugyanis oldalt megelőzte
hames poroszkálással naladt végig
a szántóföldön a falu felé.

Rettenetes!

Ha hamarabb haza talál érkezni! A
gyermek örömben hozzája rohan-

gok belesimpalykodnak s a spárgánál
vezetgetni kezdik. Egy durra-

Orbán Péter... szent uristen, kegyelmezz!...

Orbán Péter kétségbeesve futamo-
dott Bundás után. Füttyentgett, szölo-

gott hozzája; de bezzeg most nem
csalja hangon, mint az erdőben,
a pusztulásba akarta belecsalni.

nyögött a kutyának.

— Bundás, állj meg te, Bundás te!
A kutya üldözésre vette a dolgot és
gyorsította a futást.

— Bundás ne, édes kicsi Bundás,
meg te!...

A falu közelében egy dombocsa
eltűnt a kutya. Orbán Péter
szedte minden erejét és ziháló

szaladt föl az élre. Fohászzkodott,
szedett.

— En Istenem, állítsd meg! En Iste-
nem, a jó feleségem, a szép gyer-
meim!

A domb mögött, egy bozót szélén
megállott a kutya. Orbán
a közelében bukkant ki.

A küssé visszahőkölt a hirtelen talál-
tá. A kutya gyanakodva húzta le

a bozótba. Orbán Péter meredt
nézte: hogy áll a kéziigránát?

A kutya egyik vége a gyújtósinóron,
a bozótba akadva. Ha meg-
kutyá, ha ugrálni kezd...

Az egy percig tartott az Orbán
szabozása. Kitért mellét, főlszegte

szembefordult a halállal, mint
Galicia mezőin, mikor roham-

a parancs.

— Pépet egy párat. A kutya riad-
tá föl a fejét. A halál ráemelte

Orbán Péterre...

— Bundás te, édes kicsi Bundás...
— kért kegyelmet esdő hangon.

Csakugyan... a kutya lelket vett a
jó szóból... Visszaengedte a fejét, alá-
zatosan pislogott. Orbán Péter odalé-
pett... végigsimított a Bundás hátán
és a kéziigránátot kioldotta a nyakából.
Megnézegette... bizony csak a szent-
ige óvta a robbanástól...

Levette kalapját és a verejtékét le-
törölte homlokáról. Nagyokat fujt, hogy
a szívet meglassítsa... Lehajolt és
gyöngéden, hálásan meglapogatta a
kutya nyakát. A falu felé nézett, szép
csöndes házatójékára. Az udvaron ott
játszadoztak a gyermekek: két fiu és
egy pöttöm, aranyhaju kis leánya. —
A szemem megtelt derűs fényvel.

— Hát mégsem vesztett el minden...
én Istenem legyen hála!...

Gyallay Domkos.

Tréfák.

Miért sirt Lacika?

Ebédközben a kis Lacika egyszerre
csak sirva fakadt.

— Miért sirsz Lacika? — kérdezte az
édesanyja.

— Muszáj sirni, mert már nem tudok
enni, pedig most jön a rétes, amit a
legjobban szeretek.

Az óratisztítás.

A gazda panaszkodik a feleségének:

— Nem tudom, hogy miért nem jár
az órák? Ugy látszik, oda kellene adni
az óráshoz tisztítást.

A kis Mariska hirtelen közbeszól:

— Nem kell odaadni tisztítani, mert
mikor tegnap a Palival játszottunk vele
és az udvaron a sárba ejtettük, akkor

én a laborban szappannal és vízzel jól
megmostam, hogy tiszta lett.

*

Férj és feleség veszekednek. Amikor
a férj már minden érvből kifogy, gya-
nus szelidséggel megkérdi:

— Te nekem azt mondtad, hogy 20
kérdő is volt...

— Igen.

— Hát akkor miért tettél szerencsét-
lenné épp engem? Miért nem mentél
feleségül az első számárhoz?!

— De hiszen éppen hozzámentem,
mert te voltál közöttük a legelső számár.

*

A járásbíró 360 lejre ítél könnyű testi
sértésért egy fiatal gazdát, aki megverte
az anyósát. A gazda megnyugszik az
ítéletben, de azután megkérdi a bírótól:

— Nagyságos uram, miért éppen 360
leire tetszett ítélni?

— Hát — mondja a bíró — 300 lei
a pénzbüntetés.

— És a hatvan?

A bíró ránéz az elítélt vádlottra:

— Az pedig a huszszázalékos vi-
galmi adó.

*

Bíró: Megállapítható, hogy maga csír-
kefogónak nevezte a panaszost. Van még
valami hozzátennivalója?

Vádlott: Hozzátennivalóm még sok
volna. Csak attól félek, hogy azért kü-
lön büntetést kapnék.

*

A bíró: Mondja csak, hogyan tudta
azt a nagy Wertheim-szekrényt kinyitni?

A tolvaj: Hiába árulnám el, a bíró
ur úgy sem venné semmi hasznát.

Legjobb, leg-
olcsóbb tengeri
vető a

KISS-féle
szabadalmazott
bukorica
pergetőgép.

3-féle sűrűségre
állítható és egyellen
fogással elzárható.
Merítő kanalai kis-
sebbel, nagyobb
licserélhetők.

Ára 550—650 lei
40-50% magmegtakarítás.

Prospektusért vagy
rendeléssel forduljon „Mezőgazdák” kereskedelmi v.-t. ÁLLAD

SZERKESZTŐ-ÜZENETEK

Amerikai olvasóinknak!

Ki tud felvilágosítást adni *Julius Ruis*-ről, régebbi címe *1110. St. Milwaukee via Viene Amerika*, felesége Sebesi Róza Simbriasi—Jobbágytelke Maros Torda megye Erdélyből való, kinek szülei hiába irnak a régi címre, a levél visszaköszön. *Aki új címüket tudja, írja meg a szülők megnyugvása végett kiadó-hivatalunknak.*

M. J. Micske, S. F. Boroskrakkó, P. H. T. Kőhalom, H. Gy. Erdőd, D. S. Batiz, N. J. Torda, B. L. Nagyvárad, M. Gy. Nagyenyed, Dr. F. J. Marosvásárhely, M. F. Orbaitelke, I. Á. Csikszentmiklós, Sz. Á. Nagyalambfalva, Str. és B. Kovászna, K. M. Mezőterem, K. L. Brassó, iij. M. L. Szentabrahám, F. J. Ermi-hályfalva, K. D. Csernauf, P. Gy. Túr, A. L. Barót, S. M. Gencs, Dr. B. E. Alsójár, K. J. Gyulaháza, B. F. Kászonyfalva, O. F. Kalotaszentkirály, Sz. B. Nagysomkut, H. M. Gyimesbükk, F. J. Margitta, N. A. Szalárd (Bihar), T. S. Harasztos, Sz. S. Szentgerice, Sz. S. Nagybánya, L. P. Nagymajtény, D. R. Vista, D. I. Maroshévíz, Sz. M. Datk, M. J. Berettyószéplak, V. Z. Barót, id. N. D. Kutyfalva, B. S. Barátos, I. B. Hosszufalu, S. Gy. Értatlan, Sz. Á. Algyógy, özv. N. K.-né Tóhát, K. M. Csikszentdomokos, Ö. B. Szilágynagyfalva, T. J. Simonyifalva, A. A. Kurtapatak, K. Gy. Magyarlapád, L. J. Szilágypercseny.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. J. *Bihardiószeg*. Címe teljesen jó, tőlünk minden lapszám pontosan kimegy, a 10—15. számokat pótoltuk, üdvözlöt. — *D. L. Atzacapotzalco D. F. Mexico Amerika*. Örömmel üdvözöljük sorainkban, legyen ott kis lapunk barátja és terjesztője, testvéri üdvözléssel. — *J. K. Arad*. Kedves sorai nagyon jól estek, sorsjegyek után érdeklődünk, de előbb pontosabb adatokat kérünk, mert azt sem tudjuk, hogy milyen kiállításról van szó. Öszinte üdvözléssel. — *I. D. Aranyosbánya*. Kész örömmel állunk rendelkezésre bármiben, de ebben lehetetlenség, mivel a szóbanforgó lap tőlünk oly távol áll, hogy érdeklődünk sem lehet, üdvözléssel. — *T. E. Bucuresti*. Szívesen állunk szolgálatára, bár rosszul esett, hogy mi leveleinkre választ se kaptunk, öszinte üdvözléssel. — *Kanadai Bevándorló Védőiroda*. 296 1/2 Main Street, Winnipeg, Man. Cserepéldányokat megindítottunk, öszinte testvéri üdvözléssel és szeretettel. — *N. J. Bágyon*. Selyemhernyó tojásokért forduljon a selyemhernyótenyésztési felügyelőséghez, Lugoj—Lugos, Krassó-Szörény megye. — *S. J. Márkod*. Sertésel különleges átvágyának semmi jelentősége nincsen. A sertés mindent evő állat. Magyarázhatók arra, hogy csontképző anyagra van szükség a szervezetre és azért keres magasabb foszfortartalommal bíró táplálékot, de ezt a magvakban ép' úgy megkaphatja. A furcsának látszó étvágyról beszélgesse havasi sertéstartókkal, nagyon érdekes dolgokat fog hallani. — *Rev. A. Csutoros*. Cleveland 1946 W. 32 nd Street, Amerika. Közlendőtélét köszönettel és testvéri üdvözléssel nyugtázzuk. — *Sz. M. Datk*. A legjobb és legterjedelmesebb a dr. Cheresteşlu Viktor tanár szerkesztésében Kolozsvárt 1925-ben megjelent román szótár. — *Cs. J. Székelyudvarhely*. Naptárok jutalomként és kívánsága szerint elszámolva, üdvözlöt. — *P. Gy. Hadikfalva*. Kért cím: Népdalok, Közveteszik Bartók Béla és Kodály Zoltán, Budapest. Rózsavölgyi és Társa Zeneműkereskedése, IV. Szervita-tér 5. — *V. A. és B. Gy. Mak-*

falva. A mostani erdőkihasználást nem törvény biztosítja, hanem miniszteri rendeletek, melyeket a körülmények és idősorok szabnak meg. Modern erdőtörvény nincs s így nincs hová és merre fordulni.

Béierkezett pénzek: M. B. Jacobesti 140, P. B. Csikszentimre 200, B. P. Bácsfalva 1059-25+440, Kl. J. Pankota 317, A. I. Kászonyimpér 75 (rendben f. é. dec. 31-ig), K. F. Sepsiszentgyörgy 50 (rendben f. é. szept. 1-ig), M. A. Kászonyföld 150 (rendben f. év végéig), E. I. Mezőviszolya 100 (rendben f. év végéig), Th. J. Nagymajtény 180, B. F. Nyárádszentlászó 100 (T. J. ezzel rendben 1926. márc. 1-ig), K. J. Csegez 707, Sch. F. Csanálos 1582+540, K. Gy. Dorneşti 2100, G. M. Árapatak 432, Dr. T. E. Tasnádszántó 345, F. S. Mikháza 462, Sz. F. I. Zagon 200, K. L. Brassó 1207, S. G. Désfalva 160, B. S. Szombatság 400, T. J. Ant 400 lei.

Felülfizettek lapunkra: K. L. Brassó 100, N. N. Dés 160, S. H. S. Siklód 55 leit. Hálás köszönettel nyugtázzuk.

Ingyen kapja meg idej naptárunkat ha két új előfizetőt szerez.

Apróhirdetések.

A vegetáció megindultával öntözze virágait Hary-féle „Flóra” növény és virág tápsó-oldattal. 1 csomag 10 adag 20 Lei. Kérje minden gyógyszer-tárban és drogériában. Készíti Hary Sándor gyógyszerész, Campeni-Topánfalva.

Cipészek szaklapja megrendelhető *Babos Károlynál*, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb HARANGÖNTŐDÉJE

Alapítva 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával. Vas harangszerelevényeket és vas harang-állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Babos és Társai

vashereskedése
Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép. éke, borona és alkatrész raktár, vadászöltények.

A „PÁSZTORTÚZ”

Erdély legjobb szépirodalmi lapja

Előfizetési árai:

Belföldön: Külföldön:

Egész évre 350 L. Egész évre 500 L.
Félév 180 „ Félévre 250 „
Negyedévre 100 „ Negyedévre 150 „

Kiadóhely: Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Kiadóháza: Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Dr. Páter
V. ódi ango
Borsmentha

thea. Főraktár:

Dr. Biró

gyógyszertár Cluj, Piața Unirii
Orvosi vélemény szerint kitűnő eredménnyel használják epilepsziára, fejfájásra, szédülés ellen.

1 csomag ára 20 L.

AGYAGIPARI
R. T.

Ajánlja elsőrangú, földgázalattal, hordható és hordható cserepét, normál és német fal- és kúttégelátást, valamint elsőrendű különböző méretű készült alapesőveit.
Cég és iroda Turda-Torda. Tel. 57.

A szerkesztésért felelős: GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felelős: PETRES KÁLMÁN
Kiadóhely: Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.